

vivència mossàrab. Dificultat fonètica no n'hi ha pas. Arabitzat com *kolyáto*, el -t-, so sonor "fortis", passava a -d- romànica, que avui generalment s'emmuideix» (II, 826a-19).

COLLADÓ(NS)

Els Colladons, partida de la Torre de Cabdella (xxxvii, 154.12) continuant fins a Espui (Flamicell) (xxxvii, 147.12).

ETIM. Dim. parlarès de *collada* 'pas de muntanyes'.¹⁰ *Collandenroi*. Pda. del te. de Viacamp (Baixa Rib.). Dissimilació de *Colladon roi*, és a dir, 'el colladó o collada petita de color roig' amb conservació proclítica de la -N (cf. *DECat* II, 826a38-40). J. F. C.

COLLAR, Prat del ~

Prat situat prop de Santolària (Alta Ribagorça), vora el camí que baixa cap a Betesa.

PRON. MOD.: *prát del kojá*, oït allí per Terrado. *Borda dels Collars de Marieto*, a Betesa (Alta Ribagorça) (X. Terrado, *Toponímia de Betesa*, 68).

Serrat del Collar, partida del terme de Noves de Segre (Alt Urgell) (xxxvii, 195.1).

El Collarás, partida del terme de Fartàritx (Mallorca) (Mapa Mascaró 5A11): sembla augmentatiu, però²⁵ potser resulta de *collar ras* (cf. *Camarasa*).

Collassos. Veral damunt Sant Quirc de Durro (Alta Ribagorça). De l'explicat *Collar* amb doble signe de plural: en aquell veral no hi havia cap collet ni serrat, i en canvi Cor. (*TVBoí* 1, 9) hi va trobar un ramat³⁰ d'ovelles paixent amb el seu pastor.

ETIM. De cu(B)ILARE, deriv. del ll. CŪBĪLE 'jaç' > *Coilar* > *Collar* (cf. *DECat* II, 1025a52-1026a48). J. F. C.

COLLBATÓ

Poble de la comarca del Baix Llobregat, al peu de Montserrat.

PRON. POP.: *kołbató* oït en el poble mateix, 1912, 1921, 1924 etc. Poble il·lustrat per la naixença de diversos erudits del monestir, de l'eminent escriptor i folklorista Pau Bertran i Bros (*Cansons i Follies recollides al peu del Montserrat*) i pel compositor Amadeu Vives (que n'eren fills): a aquest ho havia oït pronunciat sempre així des de la meva infància.

MENCIONS ANT. 1067: *Colle Betonis* (Mas, *N.H. Bna.* x, 67); 1343: *Collbató* citat juntament amb *Durfort* (CCandi, *Mi.Hi.Cat.* I, 255); 1356: *Collbeto* (Rubió i Lluch, *Docs. Cult.* I, 178); 1359: *Colbato* (*CoDo ACA* XII, 31). Fi S. XIV: «--- anam-nos dinar a Martorell, e a sopar, a *Collbató*» (Cròn. de Pere III, ed. Pagès, 177.3); 1387: *Collbató* (CCandi, *Mi.Hi.Cat.* I, 258).

ETIM. Com ja vaig dir en *E.T.C.* I, 246, és compost amb un NP d'origen germànic; també les mencions de 1067 i 1356 mostren que es tracta de *Beton*, que figura usat pel trobador català Guerau de Cabrera, fi S. XII (Chabaneau-Anglade, *Onomastique des*⁶⁰

Troubadours, s. v.); *Beton* protagonista del romanç occità «Daurel e *Beton*», p.p. Paul Meyer (p. 1880); *Betto*, -on és en efecte la forma ben documentada en fonts germàniques (Först., 226), on resulta de l'evolució fonètica normal de *BADIŌ- en germ. occidental, arrel BADU); entre nosaltres seria francic; i seria longobàrdic a Itàlia (*AGI* x, 369), on apareix en molts NLL toscans: *Betti*, *Bettarelo*, *Pezzo*, *Péttori* etc. (Pieri, *Top. Arno*, p. 205-6).¹

¹ Prop de Pistoia hi ha un *Cala-batoni* (notable coincidència) i un *Batoni*, que no veig tan clar si Pieri (*o.c.*, pp. 74 i 36-9) encerta en separar-los d'aquells i cercar-los un epònim ll. BATONIUS: car la variant *Batto* també està documentada en Först. i es compondria com a variant dialectal ostrogòtica o longobàrdica. Però no hi deu haver més que una paronímia casual amb un nom que lleigeixo en un doc. (potser ross.) de 871: «in superiores rochas usque in *collo* super rocham q. v. *Corbaio*» (colle. Moreau, II, 111), encara que hi hagi dades relatives a la zona de Montserrat, en aquest o en docs. pròxims, dins de la dita collecció.

Collcerola (o *Collserola*), V. *Erola*

COLLDEJOU

Poble del Baix Camp de Tarragona entre la *Mola de Colldejou* (914 m.), al límit amb el Priorat, i la de Llaberia.

PRON. MOD.: *koł da žou*, oït per Casac. (c. 1920). DOC. ANT. *Colle Jouis* a. 1154 (Kehr, *Papsturk.*, 338); 1172: *Collem Jugi* (*CoDoACA* VIII, 49); *Jouis colle* a. 1194 (Mas, *NHBna.*, XII, 203); *Colle de iovis* a. 1253 (Morera, *Tarr. Cri.* II, XVII).

Coll de Jou, sengles collades en els termes de Pi de Conflent (xxiv, 36.11), Montellà de Cadí, Grus, Gombren, Ribes de Freser, Sant Julià de Lòria (*E.T.C.* II, 25) i Aravell (Alt Urgell).

Coll de Jou o *Coll de Joet*, en te. de Capolat (Berguedà).

Coll de Jou, ant. en te. de Sant Llorenç de Morunys (Solsonès), documentada l'any 992 en un document llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor.

Coll de Jou, ant. en te. de Canalda (Solsonès), documentada l'any 1001 in *Iovo* i l'any 1068 *Iou* en dos documents llegits a l'Arxiu de Solsona per JCor.

Collada del Jou, en te. d'Estaon-Lladorre (Pallars Sobirà).

Sa Roca des Coll des Jou, al N. del te. d'Orient (Mallorca) (XL, 14.7; Mapa Mascaró 9D4).

El Jou, en te. de Fígols-Vallcebre (Berg.) (xxxviii, 105.25) s'hi puja pel *Grau del Jou* (xxxviii, 103.9).

Plans de Jous de Mauri, partida antiga de la Vall d'Assua (Pallars Sobirà) (a. 1645).

Montjou, compost amb Mont, pel turó on es troba aquesta, partida de Torroella de Montgrí (Empordà); secundàriament *Cal Montjou*, en te. de Saldes (Ber-